

ΠΑΛΑΙΟΙ ΔΙΟΓΕΝΙΚΟΙ ΤΥΠΟΙ

Ο ΑΛΗΤΗΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Κώστας ο Σακουλές και η εμφάνισή του στην πρωτεύουσα. Ήρωας του Γκριτζέβαλι. Η πραγματική ζωή του. Στη «Σπλιλιά του Σωκράτη». Ο Σακουλές στην όδον Σταδίου. Το επεισόδιό του με τον 'Ανδρέα Συγγρό. Ο Σακουλές και οι αστυφυλάκες. Το επεισόδιό του με το Διευθυντή της 'Αστυνομίας. Ο Σακουλές και οι δημοσιογράφοι. Ο θάνατός του, κτλ.

ΤΥΠΟΣ περιφρόνησης της περασμένης 'Αθηναϊκής ζωής υπήρξε και ο Σακουλές, τόσο λαϊκός, με τόν όποιον όμως διασέβειαν και πολλοί από τους... «καθώς πρέπει» 'Αθηναίους.

Ο Σακουλές ήταν από κάποιο χωριό της 'Ηλείας. Νέος άνθρωπος, κοντόσωμος, σπιθαρός, με ιουρή οξύλων μουλιντόν, είχε υπεργήσει και στο στρατό. Λένε μάλιστα ότι στον άτυχο μάς πόλεμο του 1886 είχε δείξει μεγάλη παλληγκαριά και μάλιστα ότι στη μάχη του Ψαρφόβου είχε τραυματιστεί στο στήθος. Μετά τον πόλεμο ήθελε σπάς 'Αθήνας και τον γιέρι ο πασιγνώστος αλήτης, ήταν ένας άφαντος μαράβης της Πλάκας. 'Αλλά η αλητική ψυχή του δεν τον άφανε ήσυχο. 'Επούλησε λοιπόν το μαγαζί του, έγραφε τα λεφτά εν όληνηριά και λιανόζα, και έπειτα, μην έχοντας καμιά όρεξη για δουλειά, αναμεινόμενος τοις απαιτοκοινηραίοις, έγκατεστάθη κάτο από τη σπιά της 'Αροστούλες, στη λεγομένη «Σπλιλιά του Σωκράτη», όπου οι άρχαιοι 'Αθηναίοι άρχοντες εφινύλασαν και φραμύκισαν το μεγάλο φιλόσοφο σημολιτή τους.

'Εκεί μέσα ο νεότερος γινικός εφώλησε σάν άνθρωποισίδες δημο. Ζούσε με τή κορυφαία του και δεν επέτρεπε σε κανέναν άλλο μάγκα να πληρώσει. Τοις πετροβολούσε η τους φροβέρζε με το ροπαλιό του, σάν άργιάνθρωπος της λαϊνής περιόδου! *

'Ηταν ανάγκη όμως να έξη την τροφή του. Κι' έπειδή δεν ήθελε να δουλέψη, ούτε και καταδεχόταν να μπι, με τη μιή ή την άλλη ιδιότητα στον... προύπολογοισμό του Κράτους, σέφεθηκε τέλος να Ξαναγινή κοινωνικός άνθρωπος και να ζήση ως... γελοιοποιός των 'Αθηναίων. 'Ετσι λοιπόν, όπως ήταν ξεπόλυτος, κορυφαίος, με το κεφάλι ζυριμένο και το μουστάκι επίσης, ήλιοκαμμένος, με το φροβερό ροπαλιό στο χέρι και με κόκαμο μαυτιλή γύρω από το λαιμό, κατέβηκε στην όδον Σταδίου. Έπειτα την άπειναντι τον τότε Βασιλικών Σταθών γωνία, και ζήτησε δεκάρες, ήχι όμως σάν ζητιάνος. Τις ζήτησσε άπειαντινά, όπως ένας Γιαννίτσοςας τον γεραλικό φόρο από τοις ραγιάδες :

— Δώσε μου μιή δεκάρα, ρέ... 'Ε, δεν άκούεις ; Φέρε μιή δεκάρα ! Και κάνε γλήγορα, να μη σου...

Στην άρχη, έννοείται, η ανθρώδια του αυτή επροκάλεσε έκπληξη και κάποιου-κάπου Ξιλοκοσμήματα, τα όποια όμως δεν άπογοιήτεσαν το Σακουλέ. Ο Κώστας (αυτό ήταν το βαπτιστικό του όνομα) είχε αναλάβει την επίχειρησι προβλήοντας και ύπολογιήοντας τοις κινδύνους της. Και πράγματι, την πρώτη όργλη έκπληξης των 'Αθηναίων διεδέχη η εύθυμία, και η δεκάρες έπεφταν βροχή στη χροφτα του αλήτη.

'Εγινε επίσης λόγος γι' αυτόν στις εφημερίδες και σε λίγες μέρες ο Σακουλές ήταν πασιγνώστος στο Πανελάσιο. 'Ανθρωποι που δεν ήξεσαν, ή δεν είχαν καν την περιέργεια να γνωρίσουν μιή φιλολογική όδεα της εποχής τους, π.χ. το Ροιδι, εφρόντιον να γνωρίσουν το Σακουλέ, τον όποιον οι χρονογράφοι άνεξηγόσαν δευτερο Διογένη. Οι πρωτοτείες φροηται, έχομένοι το φηνώπαρο σπάς 'Αθήνας, εφρόντιζαν πρώτα-πρώτα να συναντήσουν το Σακουλέ, γ' άλληλοπειραχτόν μαζί του και να καταπέσουν το φόρο του... πνεύματος στην παλάμη του.

— Μπαρό, ρέ καλόταδο, έλεγε ο Σακουλές, έχει κα' άλλα ή μάνα σου ;

'Επλήρωσαν λοιπόν, 'Αθηναίοι και επαρχιώτες, φτωχοί και πλούσιοι, το χαρατί τους στον αλήτη της Σακατικης Σπλιλάς, και το δράμό ο Σακουλέ άνέβαινε στη φωλιά του με την τσέπη φουακωμένη από την ήμερησία εισαράξη. Κάποτε όμως, στην όδο 'Αμαλίας, ο Σακουλές εις να κατεβαίνη ο 'Ανδρέας Συγγρός και τον άνεγνωρισε άμέσως. Ο βαθάλομος 'Αθηναίος συνήθε να κίνη πεζή τον άπογευματινό του περπάτο κάτω άπ' τις πιτερίες της δεινδροστουχίας.

Ο αλήτης των 'Αθηναών του έκοψε το δράμό, και κοινώντας το ροπαλιό του, του ειπε :

— Δώσε μου μιή δεκάρα, ρέ !

Ο Συγγρός, πρώτη φορά βλέποντας το Σακουλέ, έμεινε κατάπληκτος για την αυθάδειά του. 'Αρχισε λοιπόν να τον συμβουλεύη,

να του λέη ότι ενός και άκαμίου άνθρωπος αυτός, ήταν ντροπή να ζητιανέη και έπρεπε να έργασθη για να ζήση, κ.λ.π.. Ο Σακουλές όμως τάκουγε δι' αυτά βερεσί. Χαμογέλοντας μάλιστα για την άγαθήτητα του Συγγρού, ειπε :

— Άχαχοζάααα... Ρέ σύ, το φιλόσοφο θέλεις να μου κίνης ; Σάμπως έγω σου ζήτησα να μου δώσης κανένα έκατομμύριο ; 'Αι, μιή δεκάρα σου ζήτησα, καζοιορή μου, και μ' έλασσες στη λογοδιάρροα... Μορς, αν σε κάθε δεκάρα του μου δίνου, μούλεγε κανένας τις Ξιλοσοφίες του, δάμα φροήσει από την πείνα...

Και έφερε, Ξαναλέγοντας τη σημησιακή του επόδη :

— Φτώη ! Έκατόν πενήντα χιλιάδες άνθρωποι στην 'Αθήνα και να μη μπουδιν να θρέψουν έναν τετατέη !...

Με τέτοιον τρόπο ο Σακουλές ζούσε σπάς 'Αθήνας, άδιαφορώντας για τις άστυνομίες διατάξεις, μη έπιτροπώντας σε κανένα γ' άνακατεντα στον τρόπο της ζωής του και να του δινη σημολιές. Έπειδή ήταν έξαιρετικά φροβόνταος και έαυθιτιός, οι αλιανόρηδες δεν τον ενοχλούσαν ποτέ, όπως άλλους τύπους, γιατί τον φροβόνταν. 'Η άστυνομία μάλιστα, αφού ο Σακουλές ήταν προστατευόμενος των δημοσιογράφων, έκανε τα στραβά μάτια.

Εν τούτοις, όταν ανέλαβε τη στρατιωτική άστυνομία ο 'Αλεξάνδρου, μαζί με άλλους αλήτες, άπήλασε από τας 'Αθήνας και τον κάτοικο της Σπλιλάς. Ο Σακουλές όμως κατόφθεσε γρηγορα να Ξαναγινή στην πρωτεύουσα, να εγκατασταθη στη φωλιά του και τέλος να κατέβη στην όδο Σταδίου. Κατά σημπτωση, ο πρώτος διατάξ της πόδ συνάντησε, ήταν ο Διευθυντής της 'Αστυνομίας. Ο Σακουλές τον έσταμάτησε :

— Ρέ σύ, δός μου μιή δεκάρα !...

Ο 'Αλεξάνδρου έγέλασε, έβγαλε τα ζητούμενα... διόδια και του τά έδωσε :

— Πάρε, Κώστα.

Και από τότε ο Κώστας ήταν ελεύθερος και άσδοτος. Ο Όθμος 'Αννινοσ τον έσοταρίσε για το «'Αστυ του το σατιρικό. Ο 'Ο Ρωμφορς' έδημοσιωσε στίχους, όπου ο Σακουλές έδνε σημολιές στο Σιμότονο, ύπονογο των Ολιγοκροκων, για την Πρωτολογισμό του Κράτους, και στην πρώτη βεατηρή επίπειρηση το 'Αλιο άπ' 'Ολιας, ο Σακουλές γινότανε νοήμερο, με «τεταχτή μουσιχή» : Ο διαβάτης έλεγε :

— Πάρε, Κώστα, τή δεκάρα κι' άμε στη... δουλειά σου !

Κι' ο Κώστας άπαντόσε, άπειτηνικότερος :

— Σκάσε μας τήν πενήνταρά, να μη εύρης το μπλεά σου !

Το τραγοιδάκι αυτό είχε γινει δημοτικώτατο σπάς 'Αθήνας.

Το καλοκαίρι του 1907, ο Σακουλές άφρόστησε από τόφο, και ένα πρωί τον βροήκαν νεκρό στη Σπλιλιά του Σωκράτη. Στις 2 'Ιουνίου ακριβώς. Οι χρονογράφοι των 'Αθηναίων εφημεριδων έβροήρησαν το θάνατο του κάπολιαντιστικό αθηναϊκού τύπου και ή Δημωαχία του άπένευσε τις τιμές του... κάφρου. Ο 'Ιω. Κορυδιάνης έδημοσιωσε την έπαμεινη χρονογράφημα με τον έξης τίτλο :

«ΤΟΙΟΥΤΟΣ ΕΠΡΕΠΕΝ ΥΜΙΝ...»

Να μιή περικοπή του χρονογραφήματος αυτού :

«...Με τον Διογένη ο άνθρωπος (ο Σακουλές), δεν είχε τίποτε το κοινό, εκτός του όρου και των κωκων... Τόσον όλιγον έμοιασε προς τοις άρχαίοις κωνικούς, οι όποιοι ως άρχην των είχαν να μη έχουν καμιαν ανάγκη, ώστε κατεγινέτο... να σηματοχή περιουσίαν ! Νομίζω μάλιστα ότι έκανε και περιουσία, έπεκτεινον την προς αυτόν ύποχρέωσιν των 'Αθηναίων εις τας επαρχίας και τας κοινότητας του 'Εξωτερικου. Εις την Αίγυπτον τούλαχιστον εινε βέβαιον ότι έπηγε, άκολούθων τα ίχνη εκείνον οι όποιοι πηγαίνου επαιτούντες εν όνόματι των 'Ελληνικών γραμμάτων...»

'Αλλ' αν δεν είχε καμιαν πραγματική αναλογία, πλην της εξωτερικής, με τοις άρχαίοις κωνικούς, ήτο όμως ο Διογένης όστις ήμοζε εις την εποχήν μας. 'Η αναλογία του προς τον Διογένη έδιδε το μέτρον όλων των αναλογιών μεταξύ της συγχρόνου 'Ελλάδος προς την άρχαιαν. Όσον ήτο αυτός Διογένης, άλλο τόσο εινε άναλόγοι προς τοις άρχαίοις σοφούς, ήτορας και ποιητάς οι σημερον σηκρινόμενοι προς εκείνους. Ο Σακουλές, άποκαλούμενος Διογένης, ήτο ή ζώσα σύμψη της αντίθεσεως ταύτης. Και αυτή ήτο ή μεγάλη του έπιτυχία ως γελοιοποιού ζητιάνου, έπιτυχία ήως διά την όποιαν δεν ήτο ύπεύθυνος.»

Ο Σακουλές είχε τη μινία να συλλέγη άσημνία τάλληρα βιβλων των 'Εθών. Διάβαζε μανιωδώς εφημερίδες και το κατακλητικώτερο τις... άγόραζε ! Τη σπλιλιά του την έλεγαν «Γούλα του Σακουλέ».

Ο Σακουλές